

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka

w sprawie z wniosku J. D.

przy uczestnictwie T. B., A. R., D. R., K. R., M. W., G. S. W., A. W., C. W., A. K., Z. O. , E. M., W. M. , W. R., J. K. , D. M., M. D., H. J., J. K. K., J. K., W. D., B. R. i W. R.

o uregulowanie własności nieruchomości,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 grudnia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania E. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego w R.

z dnia 26 stycznia 2016 r., sygn. akt V Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od uczestnika E.M. na rzecz wnioskodawczynie kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

1. w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
2. istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
3. zachodzi nieważność postępowania lub
4. skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przytoczony przepis pozwala Sądowi Najwyższemu na wstępną, merytoryczną ocenę wniesionej skargi kasacyjnej i zbadanie, czy za jej rozpoznaniem przemawia interes społeczny, skarga kasacyjna bowiem jest środkiem prawnym funkcjonującym przede wszystkim w interesie publicznym, który z kolei przemawia za skoncentrowaniem się Sądu Najwyższego na sprawach najpoważniejszych i precedensowych.

Uczestnik postępowania E. M. złożył skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 26 stycznia 2016 r., którym Sąd Okręgowy - po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji wnioskodawczyni oraz uczestnika E. M. od postanowienia Sądu Rejonowego w R. z dnia 31 października 2014 r. – zmienił zaskarżone postanowienie i stwierdził, że z dniem 4 listopada 1971 r. J. D. i J. D., na zasadzie wspólności ustawowej, nabyli z mocy prawa własność nieruchomości o obszarze 0,2965 ha położonej w M., oznaczonej jako działka nr [x], natomiast apelację uczestnika oddalił. Powołując się na naruszenie art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 5 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U. Nr 27, poz. 250 ze zm. - dalej: „ustawa uwłaszczeniowa”), art. 328 § 2 w związku z art. 233 § 1, art. 391 § 1 w związku z art. 13 § 2 oraz art. 382 k.p.c., skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Twierdził, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do rozstrzygnięcia kwestii, czy można nabyć prawo własności nieruchomości na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy uwłaszczeniowej, jeżeli objęcie nieruchomości

w posiadanie nastąpiło na podstawie nieformalnej umowy o przeniesienie własności zawartej z osobą, która nie była właścicielem nieruchomości. Poza tym złożona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd Okręgowy dopuścił się naruszenia przepisów postępowania w sposób skutkujący koniecznością uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

Analiza wywodów zawartych w uzasadnieniu skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że skarżący nie przytoczył argumentów, świadczących o występowaniu w niniejszej sprawie przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, którego wyjaśnienie jest potrzebne do rozstrzygnięcia. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie tego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym.

Zasygnalizowane przez skarżącego zagadnienie prawne było już niejednokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W orzecznictwie istotnie wystąpiły rozbieżności co do tego, czy zbywca musiał być wyłącznym właścicielem nieruchomości. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 czerwca 1992 r., III CZP 79/92 (OSNCP 1993, nr 1-2, poz. 13) stanął na stanowisku, że nieformalny nabywca nieruchomości rolnej, mający tę nieruchomość w samoistnym posiadaniu w dniu 4 listopada 1971 r., nabywa jej własność na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy uwłaszczeniowej, chociażby nie był wyłącznym właścicielem przedmiotu umowy. W późniejszym czasie stanowisko to uległo jednak zmianie. Przykładowo można tu wskazać na postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1999 r., III CKN 286/98 (OSNC 1999, nr 12, poz. 220) oraz z dnia 21 marca 2001 r., III CKN 339/00 (nie publ.), w których Sąd Najwyższy jednolicie przyjmował, że nie mógł nabyć

własności nieruchomości na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy uwłaszczeniowej ten, kto objął ją w posiadanie na podstawie nieformalnej umowy zawartej z osobą niebędącą właścicielem. Pogląd wyrażony w tych orzeczeniach nie uległ zmianie, a skarżący nie przytoczył argumentów juredycznych przekonujących o potrzebie zajęcia przez Sąd Najwyższy po raz kolejny stanowiska w tej kwestii. Nie wykazał też, by przedstawione zagadnienie prawne miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, skoro - według ustaleń Sądu Okręgowego - nawet przy przyjęciu, że zbywca W. R. nie był wyłącznym właścicielem spornej nieruchomości, wnioskodawczyni wraz z mężem nabyłaby sporną nieruchomość na podstawie art. 1 ust. 2 ustawy uwłaszczeniowej.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi – bez pogłębionej analizy i juredycznych dociekań – w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę opisaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe.

Skarżący nie przytoczył argumentów świadczących o tak rozumianej oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej, nie są nim bowiem przytoczone argumenty mające uzasadniać podstawę kasacyjną z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazane przez skarżącego przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. ani brana pod rozagę z urzędu nieważność postępowania.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania

kasacyjnego zgodnie z art. 520 § 2 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 5 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1667).

jw